

Högre regional grundsyn

Mellersta militärregionen 2022-2025

Dalarnas, Gävleborgs, Uppsala, Västmanlands, Stockholms och Södermanlands län
samt Mellersta militärregionen

Länsstyrelserna

FÖRSVARSMAKTEN
 MELLERSTA MILITÄRREGIONEN

Fastställt

2022-03-10

Kontakt

Försvarmakten <http://www.forsvarsmakten.se>

Länsstyrelserna <http://www.lansstyrelsen.se>

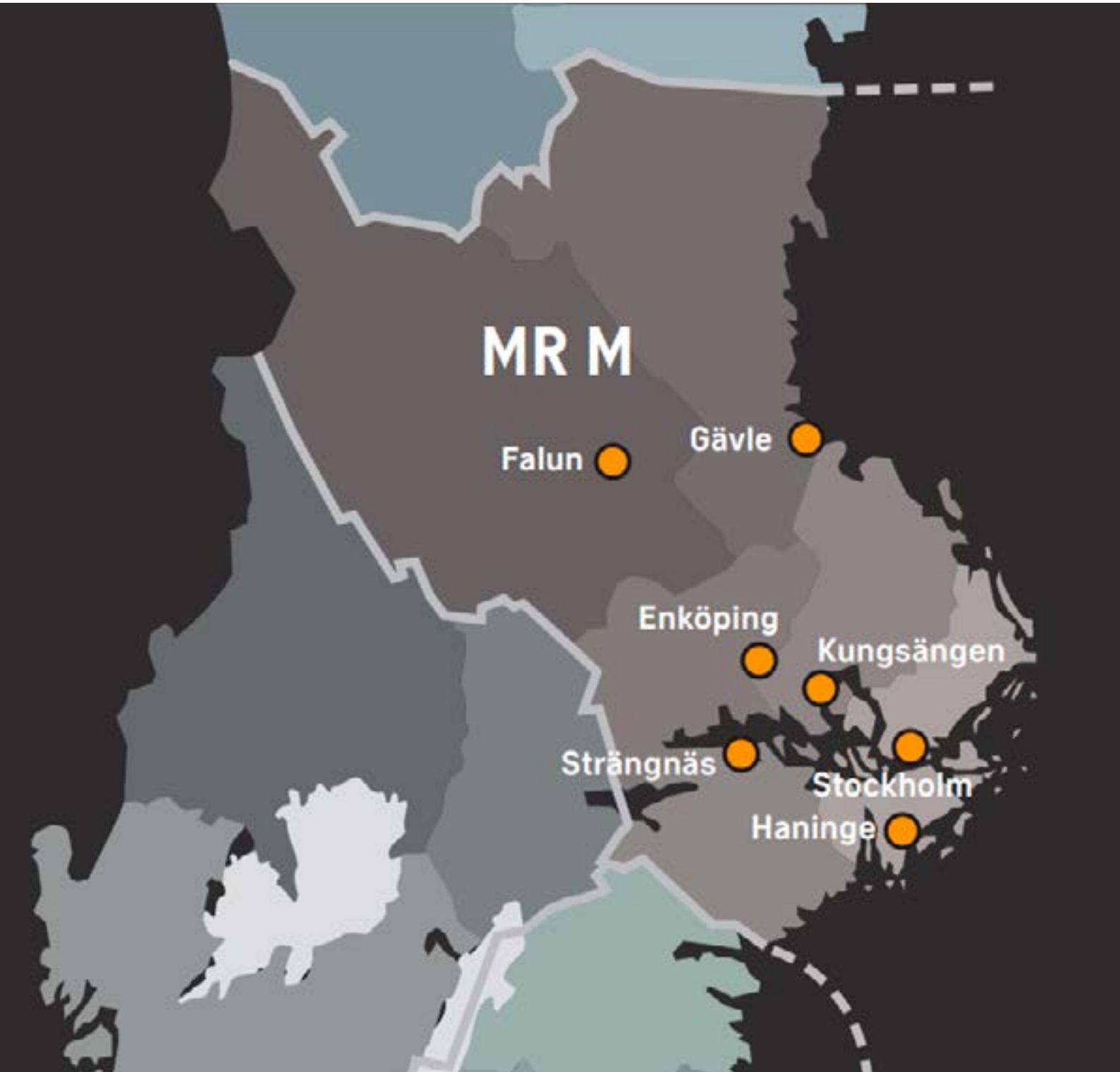
Foto

Jimmy Croona/Försvarmakten

Bezav Mahmod/Försvarmakten

Antonia Sehlstedt/Försvarmakten

Mostphotos.com

Förord

Högre regional grundsyn (HRG) tar sin utgångspunkt i nationella styrningar och överenskommelser.¹ Grundprincipen är att den svenska krisberedskapen utgör plattformen som totalförsvaret tar avstamp ifrån. Samtidigt är totalförsvarets krav dimensionerande för det gemensamma planeringsarbetet. Överenskommelsen visar hur Länsstyrelserna och Försvarsmakten gemensamt planerar för att inrikta verksamheter på regional och lokal nivå för att uppnå största möjliga totalförsvareffekt.

Planeringen och totalförsvarsarbetet omfattar verksamhet inom Mellersta militärregionens (MR M) geografiska område och påverkar en majoritet av landets befolkning. Inom militärregionen återfinns samhällsviktig verksamhet² av vital och kritisk betydelse för hela nationen, exempelvis rikets styrning, transportleder, hamnar och flygplatser, samt annan infrastruktur som är helt avgörande för rikets överlevnad i händelse av krig.

HRG är framtagen av MR M och Länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborg, Stockholm, Södermanland, Uppsala och Västmanland.

¹ Regeringens proposition 2020/21:30, Totalförsvaret 2021-2025. ”Handlingskraft. Handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret 2021-2025” Försvarsmakten och MSB, 2021-08-27 (Dnr: FM2021-17683:2, MSB2020-16261-3).

² MSB:s definition (okt 2020): ”Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.”

Camilla Fagerberg Littorin
Tillförordnad Landshövding
Dalarnas län

Per Bill
Landshövding
Gävleborgs län

Ulrica Gradin
Vikarierande Landshövding
Västmanlands län

Sven-Erik Österberg
Landshövding
Stockholms län

Beatrice Ask
Landshövding
Södermanlands län

Göran Enander
Landshövding
Uppsala län

Thomas Karlsson
Överste
Chef Mellersta militärregionen

Syfte och disposition

Denna Högre regionala grundsyn (HRG) utgör en avsiktsförklaring mellan chefen för Mellersta militärregionen och respektive landshövding om den regionala totalförsvarsplaneringen för MR M.

Syftet med HRG 2022–2025 är att inrikta det gemensamma arbetet med att utveckla totalförsvarsförmågan inom MR M:s geografiska område. HRG 2022–2025 består av ett huvuddokument och två bilagor. Huvuddokumentet innehåller övergripande mål, arbetsstruktur och framgångsfaktorer. Bilaga 1 omfattar en nedbrytning av de regionala huvudmålen till delmål med förslag på aktiviteter. Bilaga 2 kommer att omfatta den fullständiga aktivitetsplanen som varje år revideras utifrån huvudmål och delmål för kommande verksamhetsår.³

Nationella mål

Riksdagen har fastställt mål för det civila och militära försvaret, vilka tillsammans utgör totalförsvaret.⁴

Det övergripande målet för totalförsvaret är förmågan att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. Verksamheten inom totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med andra inom och utom landet.

Målet för det militära försvaret är förmågan att:

- Försvara Sverige mot väpnat angrepp.
- Hävda Sveriges territoriella integritet samt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i Sverige och utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt.
- Främja vår säkerhet samt förebygga och hantera konflikter och krig genom att i fredstid genomföra operationer på vårt eget territorium och i närområdet samt delta i internationella fredsfrämjande insatser.
- Skydda samhället och dess funktionalitet genom att med befintlig förmåga och resurser bistå övriga samhället såväl i fred som vid höjd beredskap.

Målet för det civila försvaret är förmågan att:

- Värna civilbefolkningen.
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna.
- Upprätthålla en nödvändig försörjning.
- Bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.
- Upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan.
- Bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.
- Med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

³ Se vidare under rubriken Ledning och uppföljning

⁴ Regeringens proposition 2020/21:30, Totalförsvaret 2021-2025.

Grundläggande antaganden

Vid utformningen av den aktörsgemensamma totalförvarsplaneringen inom MR M ska stöd tas ur de nationella grundläggande planeringsantagandena som är framtagna i samarbete mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Försvarsmakten.⁵

- Regeringen har fattat beslut om höjd beredskap (skärpt eller högsta beredskap vilket kan innebära att olika lagar gäller i olika delar av landet eller i specifika verksamheter).
- Under minst tre månader pågår en säkerhetspolitisk kris i Europa och i Sveriges närområde. Under del av tiden och inom de tre månaderna är Sverige i krig och krigshandlingar pågår på svenskt territorium med både perioder av högintensiva strider och perioder med lägre stridsintensitet. Att den säkerhetspolitiska krisen pågår under minst tre månader betyder att aktörer behöver anta att den kan pågå under längre tid än tre månader.
- Försvarsmakten mobiliserar. Inledningsvis är det viktigt att totalförsvarets ansträngningar kraftsamlas till det militära försvaret.
- Samhället ställs om till krigsförhållanden. Civila aktörer intar krigsorga-

nisation och en nationell kraftsamling genomförs som gynnar försvarsanstängningarna, inklusive säkerställande av de viktigaste samhällsfunktionerna.

- Ett väpnat angrepp påverkar i högre grad redan utsatta grupper i samhället. Detta förväntas påverka både individers utsatthet och delaktighet i totalförsvaret.
- Befolkningens försvarsvilja utmanas.
- Servicenivån i samhället minskar, dels till följd av allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, dels till följd av omprioriteringar i viktiga samhällsfunktioner.
- Lägesuppfattningen och förmågan till ledning och samverkan försämraras.
- Logistikflödena med omvärlden har begränsningar men är inte helt avbrutna. Utrikeshandeln är påverkad.
- Många företag kan inte leverera på grund av uteblivna leveranser av varor eller tjänster, personalbortfall eller bortfall av viktiga samhällsfunktioner (exempelvis el, elektroniska kommunikationer och transporter).
- Ett antagonistiskt cyberangrepp kan få lika stora konsekvenser för samhällsviktiga funktioner och kritiska IT-system som ett konventionellt väpnat angrepp.
- Tredje part kan komma att medges tillträde till svenskt territorium för transitering, utgångsgruppering eller insatser.
- Stockholmsområdet, Gotland, sydvästra Sverige inklusive Öresundsregionen, västkusten med Göteborg samt delar av Jämtlands och Norrbottens län är strategiskt viktiga områden i händelse av en säkerhetspolitisk kris eller krig. Även andra platser kan vara viktiga som baserings- och koncentreringsområden för Försvarsmaktens krigsförband, samt för samhällets försörjning och funktionalitet.

⁵ Handlingskraft (FM2021-17683:2, MSB2020-16261-3) : handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret 2021-2025 sid 16-17.

Regionala mål 2022 - 2025

Vid utgången av 2025 ska länsstyrelserna och MR M tillsammans ha uppnått en ökad totalförsvarsförmåga genom att följande regionala huvudmål uppnås (utan inbördes prioritetsordning)⁶

1. försvarsviljan ska förankras och stärkas i hela samhället
2. gemensam totalförsvarsplanering ska ha utvecklats och konkretiserats
3. utvecklad gemensam förmåga till samverkan och ledning
4. de viktigaste regionala samhällsfunktionerna är säkerställda
5. ge och ta emot stöd inom ramen för värdlandsstöd.

Framgångsfaktorer för det regionala arbetet

- Arbetet ska präglas av en ömsesidig prestigelöshet, framförhållning och enkelhet.
- Delaktighet ska vara vägledande för allt arbete. Det innebär att kommuner och övriga berörda myndigheter, aktörer och näringsliv måste integreras i arbetet.
- Respektive aktör tar initiativ inom eget mandat.
- Det är av stor vikt att det skapas planer för att autonomt kunna agera även under kaotiska situationer eller vid utebliven ledning. Det autonoma agerandet⁷ ska understödjas av ett system som premierar beslut långt ner i organisationerna.
- Arbetet präglas av innovation.
- Arbetet präglas av flexibilitet och ett agilt förhållningssätt.
- Målkonflikter ska identifieras och hanteras.
- Den civil-militära samordningen underlättas av att civil-civil samordning och militär-militär samordning utförs.

⁶ Huvudmål i MR M H RGS utgår från fokusområdena angivna i Handlingskraft (FM2021-17683:2, MSB2020-16261-3) : handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret 2021-2025

⁷ Ett autonomt agerande kan liknas med på förhand fastställda rutiner där särskilt viktiga delar i vår gemensamma planläggning ska vara kända på förhand så att dessa kan utlösas även om samband inte är upprättad mellan civila och militära ledningsplatser. Autonoma åtgärder, vilka fastställs, ska underlätta initiativtagande.

Gemensam kommunikation

En annan framgångsfaktor för det regionala arbetet är en gemensam planering av kommunikationsarbetet. MR M och länsstyrelserna ska samverka för att samordna budskap och kommunikationsinsatser tillsammans med andra aktörer i länen i fred och under höjd beredskap. Kommunikationen ska vara en integrerad del av det gemensamma planeringsarbetet.

Totalförsvarsplanering inom Mellersta militärregionen

Totalförsvarsarbetet och dess planering inom den mellersta militärregionen är organiserat i en struktur med: en ledningsgrupp som består av chefen för MR M tillsammans med landshövdingarna och länsråden inom respektive länsstyrelse, en samordningsgrupp som består av planerings- och samverkanscheferna MR M Stab och försvarsdirektörerna från respektive länsstyrelse. Under samordningsgruppen verkar arbetsgrupper som bemannas av handläggare eller annan utsedd personal från respektive myndighet eller aktör.

Ledningsgrupp

Chef MRM, landshövdingar och länsråd

Samordningsgrupp

Planerings- och samverkanscheferna MR M
Stab och försvarsdirektörerna

Arbetsgrupper

Handläggare eller annan utsedd personal från respektive myndighet

Den aktörsgemensamma totalförvarsplaneringen inom MR M bygger på de prioriterade civila och militära skyddsvärden som är nödvändiga att upprätthålla över hela konfliktskalan, från normaltillstånd till kris och krig. För att minska detaljstyrningen och öka initiativförmågan är det viktigt att planeringen förankras både regionalt och lokalt. Kommuner, regioner, myndigheter och övriga aktörer som har en aktiv roll i det regionala totalförvarsarbetet inkluderas utifrån varje aktörs roll och förutsättningar. Inkluderingen sker inom arbetsgruppen för totalförsvaret via mandat från respektive myndighet och aktör eller inom annan antingen tillfälligt eller permanent upprättad arbetsgrupp. De prioriterade samhällssektorerna, skyddsvärden och förvarsplaneringen utgör grund för organiseringen av arbetsgrupperna.

Ledning och uppföljning

Ledningsgruppen inriktar totalförvarsarbetet via samordningsgruppen som i sin tur styr arbetsgrupperna. Inriktningen utförs under de ledningsgruppsmöten som genomförs fyra gånger per år där landshövdingarna deltar vid två. Ledningsgruppen kan också sammankallas vid särskilda behov. Protokoll med redovisade beslut framställs av ledningsgruppen för administrativ spårbarhet samt utgör underlag för samordningsgruppens direktiv till arbetsgrupperna.

Inom ramen för det gemensamma planeringsarbetet genomförs varje vår en årlig samverkansberedning med syfte att säkerställa måluppfyllnad, samt revidera målsättningar och aktiviteter (bilaga 2) för kommande år. Vid samverkansberedningen deltar ledningsgruppen eller ersättare för delegater ur ledningsgruppen med mandat för beslut om kommande verksamhet. Samordningsgruppen är också representerad tillsammans med berörda chefer ur MR M Stab. Beredningen utgör underlag för resurssättning av totalförvarsarbetet inom MR M för avsedd verksamhetsperiod. Den gemensamma planeringen ska kunna samordnas med motsvarigheten på nationell nivå.⁸

*– In preparing for battle I have always found that plans are
useless, but planning is indispensable.*

Dwight D. Eisenhower

⁸ Se kapitel 4. Sammanhängande totalförvarsplanering ur Handlingskraft.